

ԲԱԺԻՆ-CHAPTER-РАЗДЕЛ- 4

ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ
ECONOMIC CHARACTERISTICS OF THE DE JURE POPULATION
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОСТОЯННОГО НАСЕЛЕНИЯ

Մեթոդաբանական պարզաբանումներ
Methodological notes
Методологические пояснения

Բնակչության տնտեսական բնութագրերի վերաբերյալ տեղեկությունները վերաբերում են ՀՀ 2001թ. մարդահամարին նախորդող շաբաթուն (հոկտեմբերի 3-ից 9-ը) 15 և բարձր տարիքի մշտական բնակչության տնտեսական ակտիվությանը:

This section contains information on the economic activities of the de jure population aged 15 years and older, for the week (3-9 October) preceeding the census night (October 9/10).

Данные об экономических характеристиках населения относят к экономической активности населения 15 лет и старше в течении предыдущей, переписи населения РА 2001 года, недели(с 3-9-ое октября).

**Տնտեսական
ակտիվությունը**

Հաշվետու ժամանակաշրջանի տնտեսապես ակտիվ բնակչության (կամ աշխատուժի) ցուցանիշը ներառում է ընդամենը զբաղված բնակչության և գործազուրկների հանրագումարը (Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության բնորոշումներով):

Զբաղված բնակչությունը ներառում է մշտական բնակչությունից 15 և բարձր տարիքի բոլոր այն անձանց, ովքեր 2001թ. հոկտեմբերի 3-ից 9-ը դասվել են հետևյալ կարգավիճակներից մեկին՝

1. Վճարովի աշխատանքի ոլորտում զբաղվածներ՝

ա) անձինք, ովքեր հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել են որոշակի աշխատանք և դրա դիմաց ստացել են փոխհատուցում աշխատավարձի տեսքով՝ դրամով կամ բնեղեն,

բ) անձինք, ովքեր հաշվետու ժամանակաշրջանում ունեցել են աշխատանք, բայց ժամանակավորապես չեն աշխատել՝ պահպանելով պաշտոնական կապն աշխատավայրի հետ:

2. Ինքնազբաղվածներ՝

ա) անձինք, ովքեր հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել են որոշակի աշխատանք եկամուտ ստանալու կամ ընտանիքին օգուտ բերելու նպատակով՝ դրամով կամ բնեղեն,

Economic Activity

The economically active population (labor force) are those individuals 15 years or older who are either employed or unemployed (according to the definition of International Labor Organization) during th referense period.

The employed population must satisfy one of the following two categories:

1. Paid employment:

a. Those who performed work for wage or salary, in cash or in kind;

b. Those who have a job, but were temporarily not at work during the referense period, but had a formal attachment to their job.

2. Self-employment:

a. Those who performed work for profit or family gain, in cash or in kind;

b. Those who have their own enterprise, but were not working during the referemce period for some specific reason. According to current International Recommendations work means at least one hour's work performed during the reference period.

**Экономическая
активность**

Показатель экономически активного населения(или рабочей силы) в отчетный период включает в себя общую сумму всего занятого населения и безработных (по определениям Международной организации труда).

Занятое население включает из постоянноого населения всех лиц 15 лет и старше, которые с 3 по 9-ое октября 2001г. были отнесены к одному из следующих статусов:

1. Занятые в отрасли платной работы:

а) лица, которые в отчетный период выполнили какую-то работу и за это получили компенсацию в виде зарплаты- деньгами или товаром;

б) лица, которые в отчетный период имели работу, но временно не работали, сохраняя при этом официальную связь с местом работы.

2. Самозанятые:

а) лица, которые в отчетный период выполнили какую-то работу, с целью получения дохода или пользы семье деньгами или товаром;

б) лица, которые имели собственную организацию, однако в отчетный период, по той или иной конкретной причине не работали.

Понятие **определенная**

բ) անձինք, ովքեր ունեցել են իրենց սեփական կազմակերպությունը, սակայն հաշվետու ժամանակաշրջանում ժամանակավորապես չեն աշխատել՝ այս կամ այն կոնկրետ պատճառով:

Որոշակի աշխատանք հասկացողությունը, ըստ միջազգային հանձնարարականների, բնութագրվել է հաշվետու ժամանակահատվածում առնվազն մեկ ժամվա աշխատանքը:

Գործազուրկների թվին են դասվել մշտական բնակչությունից 15 և բարձր տարիքի բոլոր այն անձինք, ովքեր հաշվետու ժամանակաշրջանում բավարարել են հետևյալ երեք պայմաններից՝

- ա) աշխատանք չեն ունեցել,
- բ) փնտրել են աշխատանք գրառվածության տարածքային կենտրոնների օգնությամբ կամ ինքնուրույն,

գ) պատրաստ են եղել անցնելու աշխատանքի առաջիկա 2 շաբաթվա ընթացքում:

Գործազուրկների թվին են դասվել նաև այն անձինք, ովքեր ուշել են, որ աշխատանք չեն փնտրել հետևյալ պատճառներով՝

ա) դիմել են աշխատանքի ընդունվելու խնդրանքով և կանցնեն աշխատանքի առաջիկայում,

բ) դիմել են աշխատանքի ընդունվելու խնդրանքով և սպասում են պատասխանի:

Առաջին անգամ աշխատանք փնտրողների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր նախկինում ընդհանրապես չեն աշխատել և աշխատանք են փնտրել առաջին անգամ:

Տնտեսապես ոչ ակտիվ բնակչության ցուցանիշը ներառում է մշտական բնակչությունից 15 և բարձր տարիքի բոլոր այն անձանց, ովքեր հաշվետու ժամանակաշրջանում չեն դասվել ոչ որպես գրառվածներ և ոչ էլ որպես գործազուրկներ: Այսինքն՝ այն անձինք, ովքեր մարդահամարի հարցաթերթում ուշել են, որ աշխատանք չեն փնտրել հետևյալ պատճառներից մեկով պայմանավորված՝ վարել են տնային տնտեսություն, աշխատանք գտնելու հույս չեն ունեցել, աշխատելու անհրաժեշտություն չեն ունեցել, սովորել են, տարիքային, առողջական, այլ պատճառ կամ փնտրել են աշխատանք, սակայն պատրաստ չեն եղել անցնելու աշխատանքի առաջիկա երկու շաբաթում:

The unemployed comprise all those persons 15 years or older who during the reference period satisfy all three of the following criterias, that's were:

a. Without work; in other words, not in paid or self employment as defined above;

b. Currently available for work; in other words, available for paid or self employment, during the nearest two weeks period;

c. Seeking work; in other words, took specific steps in a recent period to find paid or self employment.

Also considered unemployed are those individuals who stated they that were not looking for a job due to one of the following reasons:

a. Have applied for a job and will be starting it in the near future.

b. Have applied for a job and are waiting for the answer.

“First-time job seekers” are those individuals who have never worked before and are looking for a job for the first time.

Population not economically active are those individuals 15 years or older who were not classified either as employed or as unemployed (per the definition of the International Labor Organization) during the reference period.

Population not economically active includes students, homemakers (conducting home activities), pensioners, those with had no hope of finding a job, had health problems, or had applied for a job but was not been ready to start in the next two weeks.

работа, согласно международным указаниям, охарактеризованна работа во время отчетного периода, с минимальной продолжительностью в час.

К числу **безработных** были отнесены из постоянного населения 15 лет и старше, те лица которые во время отчетного периода удовлетворили три следующих условия:

- а) работу не имели;
- б) искали работу с помощью региональных центров по занятости или самостоятельно;
- г) готовы были выйти на работу в ближайшие две недели.

К числу безработных причислены те лица, которые отметили, что не искали работу по следующим причинам:

- а) обратились с просьбой принять на работу и приступят к работе в ближайшее время;
- б) обратились с просьбой принять на работу и ждут ответа.

К числу лиц **впервые ищущих работу** причислены те лица, которые в прошлом не работали и работу ищут впервые.

Показатель экономически не активного населения включает из постоянного населения всех тех лиц 15 лет и старше, которые в отчетный период не квалифицированы ни как занятые ни как безработные. Т.е. те лица, которые в анкете переписи отметили, что работу не искали исходя из одной из следующих причин: ведут домашнее хозяйство, нет надежды найти работу, не имеют необходимости в работе, возрастной, по здоровью, другие причины или искали работу, но не были готовы приступить в течении ближайших двух недель.

Զբաղվածության կարգավիճակի կատեգորիաները

Ստորև ներկայացվածը բնութագրում է տնտեսապես ակտիվ բնակչության զբաղվածության կարգավիճակի կատեգորիաները:

«Վարձու աշխատող»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր աշխատել են գործատուի հետ կնքած պայմանագրի, աշխատանքի ընդունվելու հրամանի կամ ծեռք բերված որոշակի համաձայնության հիման վրա և այդ աշխատանքի դիմաց ստացել են փոխհատուցում աշխատավարձի տեսքով՝ դրամով կամ բնեղեն:

«Գործատու»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր ինքնուրույն կամ մի քանի գործընկերների հետ վարել են իրենց սեփական կազմակերպությունը (բիզնեսը) և մշտապես վարձել աշխատողներ:

«Կոոպերատիվի (արտադրական) անդամ»-ների թվին են դասվել են այն անձինք, ովքեր արտադրական կոոպերատիվի ակտիվ (աշխատող) անդամ են, մյուս անդամների հետ հավասար իրավունքներով մասնակցել են արտադրության կազմակերպմանը, արտադրանքի իրացմանը, կազմակերպության եկամուտների բաշխման հետ կապված հարցերի լուծմանը:

Կոոպերատիվում (արտադրական, սպառողական) վարձու աշխատանքով զբաղված անձը չի հանդիսացել արտադրական կոոպերատիվի անդամ:

«Անհատ ձեռնարկատեր»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր վարել են իրենց կազմակերպությունը կամ ինքնուրույն իրականացրել են մասնագիտական, ստեղծագործական, առևտրային (կոմերցիոն) կամ այլ գործունեություն՝ առանց վարձու աշխատողների ներգրավման կամ խիստ ժամանակավոր ներգրավմամբ:

«Ինքնագրաված»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր ինքնուրույն զբաղվել են եկամուտ բերող մասնագիտական կամ առևտրային գործունեությամբ, առանց աշխատողների ներգրավման: Առանձին դեպքերում, եթե նույնիսկ ներգրավվել են, ապա այն մշտական բնույթ չի կրել:

Categories of Employment Status

The following text explains the various categories of employment for an economically active person.

An *employee* is a person working in a paid position, that is, a job where the explicit or implicit contract of employment gives the person a basic remuneration that is independent of the revenue of the unit for which s/he works (by wages and salaries or in kind).

An *employer* is a person who, working on his or her own economic account or with one or more partners, holds a self-employment job, and in this capacity may or may not engage on a continuous basis one or more employees.

A *member of a producer's cooperative* is a person who holds a self-employment job in an establishment organized as a cooperative, in which each member takes part on an equal footing with other members in determining the organization of production, sales, and/or other work.

Employees of producers cooperatives are not to be classified to this group.

A *private entrepreneur* is a person, who have held his(her) organization, or individually performed professional, creative, trade (commercial) or other activity without involving employees or involving them temporarily.

An *own account worker* is a person who holds a self-employment job and has not engaged on a continuous basis any employees. In certain cases they might have engaged one or more employees on a short term and non-continuous basis without being thereby classifiable as an employer. Person employed in *personal subsidiary holdings* are included in this group as well. According to the classification of the International Labor Organization those classified as private entrepreneur and own account worker are combined in the category of *self-employed* for the purposes of tabulation.

Категории статуса занятости

К числу **“рабочих по найму”** причислены те лица, которые с работодателем работали на основании заключенного договора, приказа о поступлении на работу или определенной договоренности и за это получили компенсацию в виде зарплаты- деньгами или товаром.

К числу **“работодателей”** были причислены те лица, которые самостоятельно или вместе с несколькими партнерами вели свою собственную организацию(бизнес) и постоянно нанимали работников

К числу **“членов кооператива(производственного)”** были причислены те лица, которые являются активными членами производственного кооператива, на равных с остальными правах участвовали в организации производства, сбыта продукции, решениях задач по распределению доходов организации.

К числу **“частных предпринимателей”** причислены те лица, которые вели свою организацию или самостоятельно осуществили специализированную, творческую, торговую(коммерческую) или другую деятельность без привлечения наемных работников или строго временным привлечением.

К числу **“самостоятельно занятых”** были причислены те лица, которые самостоятельно занимались, приносящей доход, профессиональной или торговой деятельностью, без вовлечения работников. В отдельных случаях, если даже вовлекались, то это не было постоянным. В эту группу вошли также занятые в собственном вспомогательном хозяйстве.

По классификации Международного центра по работе, лица, имеющие статус **“частных предпринимателей”** и **“самостоятельно занятых”** объединены в одну общую группу(Таблица 4.2, 4.3).

К числу **“членов семейно-родственников, способствующих предпринимательской”**

Այս խմբի մեջ են մտել նաև անձնական օժանդակ տնտեսությունում զբաղվածները:

Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության դասակարգմամբ «Անհատ ձեռնարկատեր» և «Ինքնազբաղված» կարգավիճակ ունեցողները միավորված են մեկ ընդհանուր խմբում (Աղյուսակ 4.2, 4.3):

«Ձեռնարկատիրական գործունեության օժանդակող ընտանիքի անդամ՝ ազգական»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր օգնելու, օժանդակելու նպատակով առանց վարձատրման աշխատել են ընտանիքի անդամին կամ ազգականին պատկանող հիմնարկում, կազմակերպությունում: Նրանք, որպես կանոն, դրամական կամ բնեղեն փոխհատուցում չեն ստացել, այլ աշխատել են միայն որոշակի պարգևատրման դիմաց կամ ընտանիքի բյուջեի հաշվին:

«Գյուղացիական տնտեսության անդամ»-ների թվին են դասվել այն անձինք, ովքեր զբաղված են եղել գյուղացիական տնտեսությունում:

«Այլ կարգավիճակ»-ներ ունեցողների թվին են դասվել այն անձինք, որոնց զբաղվածության կարգավիճակը վերոնշյալներից ոչ մեկում ներառված չէ:

A contributing family worker is a person who holds a self-employment job in a market-oriented establishment operated by a related person living in the same household, and who cannot be regarded as a partner due to the degree of his or her commitment to the operation of the establishment.

The Member of agricultural farm is a person who holds his(her) activity in the agricultural farm.

Persons not classifiable by status include those economically-active persons for whom insufficient data is available, and/or can not be included in any of the preceding categories.

«деятельности» причислены те лица, которые с целью помощи, содействия работали в учреждении, принадлежащем члену семьи или родственнику. Они, как правило, денежной или товарной компенсации не получили, а работали за счет семейного бюджета или за вознаграждение.

К числу **«членов сельского хозяйства»** причислены те лица, которые были заняты в сельском хозяйстве.

К числу имеющих **«другой статус»** причислены те лица, чьи статусы занятости не включены ни в один из вышеуказанных.